

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

 К.В. Балабанов
« 26 » грудня 2019 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ФІЛОЛОГІЯ. УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Другий (магістерський) рівень

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Магістр

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 03 Гуманітарні науки

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 035 Філологія

Спеціалізація 035.01 Українська мова та література

ФІЛОЛОГІЯ. УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

Назва освітньо-професійної програми

СХВАЛЕНО

Протокол засідання Вченої ради МДУ

26 грудня 2019 р. № 5

Освітньо-професійна програма вводиться в дію з 01 вересня 20 19 р.

Ректор К.В. Балабанов

(наказ № 425 від 26 грудня 20 19 р.)

« 26 » грудня 2019 р.

I Преамбула

I. РОЗРОБЛЕНО робочою групою Маріупольського державного університету і внесено кафедрою української філології

II. ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ рішенням Вченої ради Маріупольського державного університету, протокол № 5 від «26» грудня 2019 р.

III. Розробники програми:

- к. філол. наук, доцент кафедри української філології Мельничук І. В.
- к. філол. наук, доцент кафедри української філології Євмененко О. В.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (за наявності):

1. **Орехов В. В.**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри гуманітарних дисциплін Донецького державного університету управління;
2. **Наумова Т. М.**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та слов'янської філології ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет».

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Обмеження щодо форм навчання	Немає
Освітня кваліфікація	Магістр філології за спеціалізацією «Українська мова та література, зарубіжна література», викладач закладу вищої освіти, літературний редактор / Магістр філології за спеціалізацією «Українська мова та література, зарубіжна література», викладач закладу вищої освіти, іноземна мова (англійська)
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – магістр, Спеціальність – Філологія, Спеціалізація – 035.01 Українська мова та література Освітньо-професійна програма – Українська мова та література Магістр філології за спеціалізацією «Українська мова та література, зарубіжна література», викладач закладу вищої освіти, літературний редактор / Магістр філології за спеціалізацією «Українська мова та література, зарубіжна література», викладач закладу вищої освіти, іноземна мова (англійська)
Опис предметної області	Об'єкти вивчення та діяльності: розвиток професійно орієнтованої міжкультурної комунікативної компетенції як складової діяльнісної компетенції. Цілі навчання: Основна мета навчання передбачає формування комплексу знань, умінь та навичок для застосування у професійній діяльності у сфері лінгвістики, літературознавства, методики навчання мови і літератури, розвиток професійно орієнтованої міжкультурної комунікативної компетенції як складової діяльнісної компетенції магістра-філолога спеціальності 035 Філологія за предметною спеціалізацією 035.01 Українська мова та

	<p>література. Надати освіту в області філології із широким доступом до працевлаштування, підготувати студентів із особливим інтересом до певних областей філології для подальшого навчання. Програма розвиває лінгвістичні та літературознавчі навички філолога, навички іншомовної комунікації; реалізує здатність до виконання професійних завдань.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: фундаментальні знання, що необхідні для вирішення освітніх та науково-дослідних завдань у професійній сфері; основи теорії мовної комунікації, методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі.</p> <p>Методи, методики та технології: традиційні та інноваційні, інтерактивні методи й інноваційні технології навчання, що ґрунтуються на компетентісному та діяльнісному підходах до навчання.</p> <p>Інструменти та обладнання: традиційні носії інформації, глобальні комп'ютерні мережі, засоби комунікації (e-mail, Інтернет, телефон, мультимедія), сучасні технічні засоби.</p>
Фокус програми: загальна/спеці спеці	Акцент на формування професійної компетентності здобувачів вищої освіти; філологічної компетентності магістрів-філологів відповідно до обраної спеціалізації.
Орієнтація програми	Освітньо-професійна
Академічні права випускників	Можливість продовжити навчання на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти.
Працевлаштування випускників (для регульованих професій обов'язково)	<p>Магістр-філолог може працювати в науковій, літературно-видавничій, освітній галузях; на викладацьких, науково-дослідних та адміністративних посадах у вищих навчальних закладах 1-4 рівнів акредитації; у друкованих та електронних засобах масової інформації, PR-технологіях, у різноманітних фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, музеях, мистецьких і культурних центрах тощо.</p> <p><i>Професійні назви робіт за класифікатором професій (ДК 003:2010):</i></p> <p>2444 Професіонали в галузі філології, лінгвістики та перекладів</p> <p>2444.2 Філолог</p> <p>2444.1 Наукові співробітники (філологія, лінгвістика, переклади)</p> <p>2444.1 Молодший науковий співробітник (філологія, лінгвістика та переклади)</p>

	2444.1 / 23667 Науковий співробітник (філологія, лінгвістика та переклади) 2444.1 Науковий співробітник-консультант (філологія, лінгвістика та переклади) 2444.1 Філолог-дослідник 2444.2 Філологи, лінгвісти, перекладачі та усні перекладачі 2444.2 Лінгвіст 2451 Професіонали в галузі літератури 2451.1 Літературознавці 2451.2 / 23166 Літературний співробітник 2451.2 Письменники, редактори та журналісти 2451.2 / 24531 Редактор 2451.2/24540 Редактор літературний
--	--

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти. Тип диплому. 90 кредитів ЄКТС. З них 21 кредит загальної, 49 кредитів професійної, 11 кредитів практичної підготовки та 9 кредитів кваліфікаційна робота. Одиничний ступінь.

IV Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.	
Загальні компетентності	<ul style="list-style-type: none"> - Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. - Здатність бути критичним і самокритичним. - Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. - Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. - Здатність працювати в команді та автономно. - Здатність спілкуватися іноземною мовою. - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. - Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. - Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. - Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). 	КЗ-1 КЗ-2 КЗ-3 КЗ-4 КЗ-5 КЗ-6 КЗ-7 КЗ-8 КЗ-9 КЗ-10 КЗ-11

	<ul style="list-style-type: none"> - Здатність проведення досліджень на належному рівні. - Здатність генерувати нові ідеї (креативність). - Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. 	<p>КЗ-12</p> <p>КЗ-13</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<ul style="list-style-type: none"> - Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах. - Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства. - Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки. - Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. - Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. - Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації: мовознавства, літературознавства, фольклористики, перекладознавства, прикладної лінгвістики, літературної критики тощо. - Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. - Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату. - Здатність чітко й виразно висловлювати думку, використовувати знання законів техніки мовлення: правильна постановка дихання, розвиток голосу, чітка та зрозуміла дикція, нормативна орфоепія. 	<p>КП-1</p> <p>КП-2</p> <p>КП-3</p> <p>КП-4</p> <p>КП-5</p> <p>КП-6</p> <p>КП-7</p> <p>КП-8</p> <p>КП-9</p>

V. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

1. Визначені ОПП кінцеві, підсумкові та інтегративні результати навчання, що визначають нормативний зміст підготовки:

Результати навчання	Шифр результату навчання
- оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення;	РН 1
- демонструвати належний рівень володіння державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати своїх досліджень державною та іноземною мовами;	РН 2
- застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі;	РН 3
- оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;	РН 4
- знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня;	РН 5
- застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації;	РН 6
- аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрямки і школи в лінгвістиці;	РН 7
- оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства;	РН 8
- характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації;	РН 9
- збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів;	РН 10

- здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних;	PH 11
- дотримуватися правил академічної доброчесності;	PH 12
- доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються;	PH 13
- створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів;	PH 14
- обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу;	PH 15
- використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог;	PH 16
- планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі;	PH 17
- планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.	PH 18

Стиль та методика навчання

А) Підходи до викладання та навчання: студентоцентрований, професійно орієнтований, комунікативно-спрямований.

Б) Система оцінювання:

- модульні контрольні роботи за вивченими темами;
- методичні портфоліо (за результатами виробничих практик);
- виконання проектів з обов'язковою презентацією результатів (Power Point);
- екзамени семестрові: усні, письмові у формі тестів, комбіновані (для циклу дисциплін професійної і практичної підготовки);
- комплексний кваліфікаційний екзамен зі спеціальності та спеціалізації;

**Рекомендований перелік навчальних дисциплін і практик.
Розподіл змісту освітньо-професійної програми підготовки, навчальний час за циклами підготовки.**

Обсяг освітньої складової освітньо-професійної програми підготовки магістра освіти становить 90 кредитів ЄКТС.

Розподіл змісту освітньої складової програми за циклами дисциплін та критеріями нормативності і вибіркової наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Розподіл змісту освітньої складової за критеріями нормативності та вибіркової

Цикл дисциплін	Загальна кількість кредитів	У тому числі:	
		нормативні дисципліни, кредитів	вибіркові дисципліни, кредитів
Загальна підготовка	23 (26 %)	17 (19 %)	6 (7 %)
Професійна підготовка	67 (74 %)	48 (53 %)	19 (21 %)
Усього для ступеня магістра	90 (100%)	65 (72%)	25 (28%)

Теоретичне навчання здійснюється на основі поєднання лекційних та семінарських (практичних) занять з самостійною роботою. Практична підготовка передбачає проходження різних видів практики.

Формами підсумкового контролю з навчальних дисциплін є екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості навчання (Таблиця 2).

Таблиця 2.

Перелік компонент ОПП

Код н/д	Шифр за н/п	Компоненти освітньої програма (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПП				
ОК 1.	НДЗП 1.1.1	Методологія та організація наукових досліджень	3	залік
ОК 2.	НДЗП 1.1.2	Педагогіка вищої школи	3	екзамен
ОК 3.	НДЗП 1.1.3	Актуальні проблеми сучасної лінгвістики	4	екзамен
ОК 4.	НДЗП 1.1.4	Теорія літератури	3	екзамен

ОК 5.	НДЗП 1.1.5	Лінгвокультурологія	4	екзамен
ОК 6.	НДПП 1.2.1	Історія української літературної критики	4	залік
ОК 7.	НДПП 1.2.2	Психолінгвістика	4	екзамен
ОК 8.	НДПП 1.2.3	Дискурс сучасної української літератури	4	екзамен
ОК 9.	НДПП 1.2.4	Теорія і практика перекладу	4	екзамен
ОК 10.	НДПП 1.2.5	Соціолінгвістика	4	екзамен
ОК 11.	НДПП 1.2.6	Комунікативна лінгвістика	4	залік
ОК 12.	НДПП 1.2.7	Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі	3	екзамен
ОК 13.	НПП 3.2.	Науково-дослідна практика (виконання кваліфікаційної роботи включно)	9	диференційований залік
ОК 14.	НДПП 1.2.8	Поетика народної прози	4	залік
ОК 15.	НПП 3.1.	Виробнича практика (за профілем майбутньої професії)	8	диференційовані заліки
Вибіркові компоненти ОПП*				
Дисципліни загальної підготовки				
ВК 1.1.	ВДЗП 2.1.1	Дисципліна за вибором № 1 (Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освіті / Комп'ютерні технології в навчанні мови та літератури)	3	залік
ВК 1.2.	ВДЗП 2.1.2	Дисципліна за вибором № 2 (Психологія спілкування / Психологія конфлікту)	3	залік
Дисципліни професійної підготовки				
ВК 2.1.	ВДПП 2.2.1	Комп'ютерна лінгвістика / Прикладна лінгвістика: сучасні аспекти і сфери застосування	4	екзамен

ВК 2.2.	ВДПП 2.2.2	Українська модерна драма / Основи теорії вірша	4	екзамен
<i>Вибірковий блок А. Навчальні дисципліни вільного вибору студента зі спеціалізації «Іноземна мова (англійська)»</i>				
ВБ 1.1.	ВДПП 2.2.3а	Іноземна мова (англійська)	8	екзамен
ВБ 1.2.	ВДПП 2.2.4а	Іноземна мова у професійному середовищі	3	залік
<i>Вибірковий блок Б. Навчальні дисципліни вільного вибору студента зі спеціалізації «Літературний редактор»</i>				
ВБ 2.1.	ВДПП 2.2.3б	Літературне редагування: практикум	4	залік
ВБ 2.2.	ВДПП 2.2.4б	Стилістичні ресурси української мови	4	екзамен
ВБ 2.3.	ВДПП 2.2.5б	Лінгвістика тексту	3	залік

*Згідно із Законом України «Про вищу освіту» студенти мають право на «вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу».

Маріупольський державний університет самостійно визначає механізми реалізації права студентів на вибір навчальних дисциплін (описується відповідним Положенням). Вибіркові дисципліни можуть формуватися у блоки, тоді студент вибирає блок дисциплін, після чого усі дисципліни блоку стають обов'язковими для вивчення. Рекомендується використовувати як блочні форми вибору, так і повністю вільний вибір дисциплін студентами. При цьому в п.2.1. вказуються лише дисципліни, які формуються у вибіркові блоки.

Структурно-логічна схема ОПП

Короткий опис логічної послідовності вивчення компонент освітньої програми. Рекомендується представляти у вигляді таблиці (Таблиця 3.).

Таблиця 3.

Структурно-логічна схема підготовки

Семестр	Зміст навчальної діяльності		
	Шифр дисципліни	Назва дисципліни	Обсяг кредитів
1	ОК 1.	Методологія та організація наукових досліджень	3
1	ОК 2.	Педагогіка вищої школи	3
1	ОК 3.	Актуальні проблеми сучасної лінгвістики	4

1	ОК 4.	Теорія літератури	3
1	ОК 6.	Історія української літературної критики	4
1	ОК 9.	Теорія і практика перекладу	4
1	ОК 11.	Комунікативна лінгвістика	4
1	ОК 12.	Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі	3
2	ОК 7.	Психолінгвістика	4
2	ОК 8.	Дискурс сучасної української літератури	4
2	ОК 10.	Соціолінгвістика	4
2	ОК 15.	Виробнича практика (за профілем майбутньої професії)	5
2	ВК 1.1.	Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освіті / Комп'ютерні технології в навчанні мови та літератури	3
2	ВК 1.2.	Психологія спілкування / Психологія конфлікту	3
2	ВК 2.1	Комп'ютерна лінгвістика / Прикладна лінгвістика: сучасні аспекти і сфери застосування	4
2,3	ВБ 1.1.	Іноземна мова (англійська)	8
2	ВБ 2.1.	Літературне редагування: практикум	4
3	ОК 5.	Лінгвокультурологія	4
3	ОК 14.	Поетика народної прози	4
3	ОК 13.	Науково-дослідна практика (виконання кваліфікаційної роботи включно)	9
3	ОК 15.	Виробнича практика (за профілем майбутньої професії)	3
3	ВК 2.2.	Українська модерна драма / Основи теорії вірша	4
3	ВБ 1.2.	Іноземна мова у професійному середовищі	3
3	ВБ 2.2.	Стилістичні ресурси української мови	4
3	ВБ 2.3.	Лінгвістика тексту	3

Схематично співвідношення між результатами навчання та компетентностями представлено у вигляді *матриці* (Таблиці 4, 5), рядки якої містять результати навчання (РН) за окремими дисциплінами освітньої програми, а стовпці – компетентності, які студент набуває в результаті успішного навчання за даною освітньою програмою.

Таблиця 4.

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
<i>Загальні компетентності</i>				
1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	+	+	+	
2. Здатність бути критичним і самокритичним.			+	+
3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	+	+	+	
4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	+	+	+	+
5. Здатність працювати в команді та автономно.			+	+
6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	+	+	+	
7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	+	+		
8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	+	+	+	
9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.			+	+
10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	+	+	+	+
11. Здатність проведення досліджень на належному рівні	+	+	+	+
12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	+			+

13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.	+		+	
Спеціальні (фахові) компетентності				
1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.	+	+		
2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.	+	+		
3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.	+	+		+
4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.	+	+		
5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.	+	+	+	+
6. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації: мовознавства, літературознавства, фольклористики, перекладознавства, прикладної лінгвістики, літературної критики тощо.	+	+	+	+
7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.	+	+		
8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.	+	+	+	

9. Здатність чітко й виразно висловлювати думку, використовувати знання законів техніки мовлення: правильна постановка дихання, розвиток голосу, чітка та зрозуміла дикція, нормативна орфоепія.	+	+	+	+
--	---	---	---	---

Таблиця 5.

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання /		Загальні компетентності													Фахові компетентності								
Навчальна дисципліна	Інтегральна компетентність	КЗ-1	КЗ-2	КЗ-3	КЗ-4	КЗ-5	КЗ-6	КЗ-7	КЗ-8	КЗ-9	КЗ-10	КЗ-11	КЗ-12	КЗ-13	КП-1	КП-2	КП-3	КП-4	КП-5	КП-6	КП-7	КП-8	КП-9
PH 1 / ОК 1; ОК 2; ОК 12; ОК 13; ОК 15	+		+		+	+		+	+	+	+			+	+	+	+			+			
PH 2 / ОК 3; ОК 5; ОК 7; ОК 10; ВБ 1.1; ВБ 1.2	+	+					+		+		+	+	+	+							+	+	+
PH 3 / ОК 1; ОК 12; ВК 1.1; ВК 1.2; ВК 2.1; ВК 2.2	+			+				+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH 4 / ОК 3; ОК 5; ОК 6; ОК 7; ОК 11; ОК 13; ОК 15	+		+		+	+		+		+				+			+			+			+
PH 5 / ОК 2; ОК 10; ВБ 1.2; ВК 1.2	+					+		+	+	+	+			+						+			+
PH 6 / ОК 7; ОК 10; ОК 11; ВК 2.2; ВБ 2.2	+	+					+						+									+	+
PH 7 / ОК 3; ВК 2.2	+			+				+	+						+		+	+		+	+		
PH 8 / ОК 4; ОК 6; ОК 8; ОК 14	+							+								+	+	+		+	+		
PH 9 / ОК 3; ОК 4; ОК 5; ОК 6; ОК 7; ОК 8; ОК 9; ОК 10; ОК 11; ОК 13; ОК 14; ВК 2.1; ВК 2.2; ВБ 2.1; ВБ 2.2;	+			+				+												+	+		

VI Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>Атестація здійснюється у формі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - комплексного кваліфікаційного екзамену за спеціальністю у встановленому порядку; - кваліфікаційного екзамену зі спеціалізації; - публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	<p>Робота має основні компоненти наукової праці (вступ, розділи, висновки до розділів, загальні висновки, список використаних джерел, додатки) і оформлюється згідно із вимогами державних стандартів щодо наукових праць.</p> <p>Кваліфікаційна робота спрямована на розв'язання спеціалізованої задачі та/або практичної проблеми в галузі філології (відповідно до обраної спеціалізації), що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>Кваліфікаційна робота не повинна містити академічний плагіат, фабрикації та/або фальсифікації.</p> <p>Кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти чи його підрозділу або в репозитарії закладу вищої освіти.</p> <p>На підставі чинних нормативних документів вищої школи в Університеті розроблено «Положення про кваліфікаційні роботи», що визначає загальні вимоги до етапів підготовки, змісту, структури, оформлення кваліфікаційних робіт. Окремі пункти Положення конкретизовані в методичних рекомендаціях випускової кафедри.</p>
Вимоги до єдиного кваліфікаційного іспиту	<p>Атестація здобувачів має на меті з'ясування рівня підготовленості випускника для виконання професійних завдань, передбачених відповідними стандартами вищої освіти, і продовження освіти.</p> <p>Порядок проведення і програма іспиту визначається університетом на основі методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України та стандарту вищої освіти.</p>
Вимоги до кваліфікаційного іспиту спеціалізації	<p>Атестація здобувачів має на меті з'ясування рівня підготовленості випускника для виконання професійних завдань, передбачених відповідними стандартами вищої освіти, і продовження освіти.</p> <p>Державна атестація випускників МДУ здійснюється екзаменаційною комісією після виконання студентами</p>

	навчального плану в повному обсязі на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників, передбачених освітньо-кваліфікаційною характеристикою, з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики.
Вимоги до публічного захисту (демонстрації) (за наявності)	Якість презентації роботи під час її захисту; мультимедійне супроводження результатів дослідження; переконливість відповідей на питання членів комісії, зауваження рецензентів; культура мовлення; оцінювання роботи рецензентом; відгук наукового керівника щодо самостійності у розробці проблеми, здатності до науково-дослідної роботи та підготовленості до виконання професійних обов'язків.

VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У ЗВО функціонує система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням ЗВО оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності

вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

А. Офіційні документи:

1. Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII «Про вищу освіту». – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>;
2. Класифікатор професій: ДК 003: 2010 / [розроб.: М. Гаврицька та ін.]. – К.: Соцінформ: Держспоживстандарт України, 2010. – 746 с.;
3. Перелік галузей знань і спеціальностей – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
4. Постанова Кабінету міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>;
5. Постанова Кабінету міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>;
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти». – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-п/page>;
7. Стандарт вищої освіти України: другий (магістерський) рівень, галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 035 Філологія. (Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. № 871).
8. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). – К.: ТОВ «ІЦС», 2015. – 32 с. – http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf;
9. International Standard Classification of Education (ISCED 2011). – Montreal: UNESCO Institute for Statistics, 2012. – <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>;
10. [ISCED Fields of Education and Training 2013 \(ISCED-F 2013\)](http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf). – Montreal: UNESCO Institute for Statistics, 2014. – <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.

Б. Корисні посилання:

1. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.

2. Європейська кредитна трансферна накопичувальна система: Довідник користувача. - Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ECTS_Users_Guide-2015_Ukrainian.pdf.
3. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 29.03.2016 № 3). – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/reforma-osviti/naukovo-metodichna-rada-ministerstva/metodichni-rekomendacziyi.html>;
4. Національний освітній глосарій: вища освіта. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_glossariy_Visha_osvita_2014_tempu-s-office.pdf];
5. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf];
6. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт. В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf];

Опис нормативних навчальних дисциплін

Дисципліни циклу загальної підготовки

ОК 1. Методологія та організація наукових досліджень

Мета вивчення курсу – розкриття методологічних основ наукового дослідження, його етапів, розгляд основних методологічних принципів, методів наукових досліджень, теорії і практики наукових досліджень, розкриття інформаційного забезпечення наукової роботи та її організації, а також визначення основних методико-методологічних підходів у дослідженні мовознавчих та літературознавчих об'єктів, явищ чи процесів.

Завдання курсу: репрезентувати основні відомості про методологію, методику та жанри наукових досліджень в галузі літературознавства та лінгвістики; допомогти студентам опанувати основами науково-методичних знань наукових досліджень; прищепити уміння і навички у виборі напрямку наукового дослідження, його проведення; опанувати навички роботи з джерелами інформації, їх відборі, класифікації, опрацюванні та аналізі; розвинути практичні навички написання текстів наукових робіт (рефератів, доповідей, курсових та магістерських робіт).

Змістові модулі:

1. Теоретичні основи наукових досліджень.
2. Методологія та методи наукового дослідження.
3. Навчально-дослідницька робота студентів.

ОК 2. Педагогіка вищої школи

Мета вивчення курсу – вивчення педагогічних закономірностей й засобів організації та здійснення освітнього процесу (самоосвіти), навчання, виховання (самовиховання), розвитку (саморозвитку) і професійної підготовки студентів (слухачів) до певного виду діяльності й суспільного життя.

Завдання курсу: аналіз соціально-історичних характеристик системи вищої освіти; аналіз змісту, форм і методів навчання, розвитку і виховання студентів у вищому навчальному закладі; аналіз методів контролю і оцінки успішності студентів на основі системного підходу; розробка нових технологій навчання і виховання у вищому навчальному закладі; розкриття педагогічних закономірностей формування студентів як майбутніх фахівців.

Змістові модулі:

1. Психологія і педагогіка вищої школи: предмет, завдання, методи.
2. Діяльність та пізнавальні процеси. Пізнання як діяльність.
3. Студент як суб'єкт педагогічної діяльності. Психологія діяльності та особистості викладача вищої школи.

ОК 3. Актуальні проблеми сучасної лінгвістики

Мета вивчення курсу – поглиблення теоретичних лінгвістичних знань; ознайомлення студентів із сучасними аспектами мовознавства, з новими теоретико-методологічними підходами та найновішими тенденціями і напрямками, характерними для сучасного етапу розвитку лінгвістичної науки.

Завдання курсу: ознайомлення з основними етапами розвитку лінгвістичної думки і відстеження спадкоємності ідей, дослідження теоретичних здобутків сучасного вітчизняного мовознавства.

Змістові модулі:

1. Антропологізм у мовознавстві.
2. Понятійно-термінологічний апарат сучасної когнітивної лінгвістики.
3. Мовна картина світу.
4. Комунікативно-прагматичний аспект вивчення мови.

ОК 4. Теорія літератури

Мета вивчення курсу: узагальнення вивченого історико-літературного матеріалу, усвідомлення специфіки художньої літератури, основних закономірностей її історичного розвитку, природи і структури літературного твору, знайомство із сучасним станом і перспективами розвитку наукових досліджень у сучасній теорії літератури.

Завдання курсу: вивчення класичних першоджерел, найбільш вагомих робіт в історії світовою теоретико-літературної думки; дослідження основних теоретико-літературних понять у їх історичному русі; розкриття взаємозв'язку теорії і історії літератури, теорії літератури і поетики, теорії літератури і основ літературознавчого аналізу літературного твору; вивчення сучасного етапу і перспектив розвитку теорії літератури як наукової дисципліни у системі літературознавства; орієнтація у різноманітності аспектів і напрямів наукових досліджень у галузі теорії літератури.

Змістові модулі:

1. Етапи та напрямки розвитку західноєвропейського літературознавства.
2. Основні етапи розвитку теоретико-літературної думки у західноєвропейських країнах від античності до поч. ХІХ ст.
3. Література як вид мистецтва. Літературний твір як система.

ОК 5. Лінгвокультурологія

Мета вивчення курсу – дослідити культурний простір крізь призму мови і дискурсу; з'ясувати зв'язки між семіотикою мови та семіотикою культури.

Завдання курсу: ознайомлення студентів з базовими поняттями лінгвокультурології; ознайомлення студентів із сучасними підходами до дослідження мовного матеріалу з позицій лінгвокультурології, визначення поняття лінгвокультурного концепт, вивчення різних підходів до його аналізу; виявити типові помилки та шляхи їх уникнення.

Змістові модулі:

1. Становлення лінгвокультурології як самостійної науки.
2. Лінгвістичні теорії взаємозв'язків мови та культури.
3. Семіотика. Мова та культура.

Нормативні дисципліни циклу професійної підготовки

ОК 6. Історія української літературної критики

Мета вивчення курсу: репрезентувати складну панораму літературознавчої науки ХХ століття, а саме сукупність критичних спостережень, історико-літературних констатацій та теоретичних узагальнень, які відбивають тенденції розвитку літератури і складають основу науки про неї.

Завдання курсу: осмислювати історію української літературної критики як систему, як філософію духовної діяльності людини, представлену в монографіях, статтях, есе, рецензіях тощо; вивчити теоретичні, історико-літературні та літературно-критичні праці відомих українських літературознавців, які сприяли розвитку літератури; аналізувати, тлумачити, оцінювати й узагальнювати літературні явища за допомогою відповідних засобів й у світлі певних літературознавчих концепцій; популяризувати найкращі зразки красного письменства та аргументовано засуджувати антихудожні явища, сприяти дальшому розвитку літератури та вихованню вищих естетичних смаків читачів. збагатити тезаурус студентів новітньою літературознавчою термінологією.

Змістові модулі:

1. Літературна критика другої половини ХХ ст. в Україні та діаспорі.
2. Основні тенденції розвитку сучасної української літературно-наукової критики (ХХІ століття).

ОК 7. Психолінгвістика

Мета вивчення курсу: дати глибокі знання про закономірності процесу мовлення і сприймання його людиною у співвідношенні з мовою як системою знаків.

Завдання курсу: висвітлити найважливіші проблеми зазначеної галузі наукових знань; ознайомити з основними поняттями породження і сприймання мовлення, характеристиками мовної свідомості; створити інформаційну базу як відправну точку для дослідницьких робіт студентів у галузі етнопсихолінгвістики, патопсихолінгвістики та інших прикладних галузях. Крім того, важливим є розгляд психолінгвістичних досліджень української мови, які здійснюються з метою створення експериментальних моделей її лексико-семантичної системи, опису груп слів, семантичної структури слова, аналізу семантичних категорій полісемії, омонімії, синонімії, антонімії, взаємодії лексичного й граматичного значень у слові.

Змістові модулі:

1. Теоретико-методологічні проблеми психолінгвістики.
2. Онтогенез мовлення.

3. Проблеми породження та сприймання мовлення.

ОК 8. Дискурс сучасної української літератури

Мета вивчення курсу: засвоєння теоретичних знань і базових понять з історії новітньої української літератури, вирішення концептуальних проблем сучасного літпроцесу крізь виміри новітніх досягнень вітчизняної та зарубіжної філологічної науки

Завдання курсу: підвищення загального культурно-освітнього рівня студентів; засвоєння основних відомостей про українську літературу як багатоаспектну різножанрову та різностильову систему; ознайомлення з постатями письменників – творців літературного процесу; вивчення базових етичних та естетичних законів літературної творчості; осмислення взаємозв'язків та взаємовпливів вітчизняної літератури із загальноєвропейським мистецьким процесом; вивчення сучасної літературознавчої термінології; вироблення практичних навичок літературознавчого аналізу художніх текстів

Змістові модулі:

1. Вступ. Художньо-естетичні домінанти літературного процесу к. ХХ – поч. ХХІ ст.
2. Основні репрезентанти сучасного літературного процесу у контексті доби.

ОК 9. Теорія і практика перекладу

Мета вивчення курсу: формування й майбутніх спеціалістів сучасного наукового розуміння сутності, становлення і розвитку українського перекладу та перекладознавча від перших писемних пам'яток давньої літератури до сьогодення.

Завдання курсу: виконати послідовний системний аналіз перекладацької діяльності в Україні від періоду Київської Русі до наших днів; виробити у студентів стійке й усвідомлене розуміння того, що українське перекладацтво є самодостатньою і, водночас, невід'ємною, важливою, органічною і ціннісною частиною всієї національної (української) літератури; з'ясувати питання зародження і розвитку спочатку практики, а потім теорії перекладу як невід'ємної частини української культури.

Змістові модулі:

1. Теорія перекладу.
2. Практика перекладу.

ОК 10. Соціолінгвістика

Мета вивчення курсу: дати знання про соціальні аспекти розвитку мови, її суспільні функції у синхронії та діахронії, механізми взаємодії мови і суспільства. Найголовнішими проблемами соціолінгвістичного опису є соціальна диференціація мови, мова і суспільство, мова і нація, мовна політика та мовне планування (будівництво), мова і культура, двомовність.

Завдання курсу: ознайомити з основними термінами й поняттями соціолінгвістики; подати короткі відомості з історії соціолінгвістичних досліджень в Україні; охарактеризувати форми існування мови; висвітлити особливості соціальних діалектів; описати специфіку мовної ситуації та мовної політики в Україні.

Змістові модулі:

1. Основні поняття соціолінгвістики. Історія соціолінгвістичних досліджень в Україні. Форми існування мови.
2. Білінгвізм. Мовна ситуація в Україні. Мовна політика.

ОК 11. Комунікативна лінгвістика

Метою вивчення курсу є ознайомлення студентів з ресурсами української мови, які здатні забезпечити інформативність, істинність, релевантність, ясність і чіткість висловлювання; вироблення навички їх використання.

Завдання курсу: навчити студентів розв'язувати загальні наукові проблеми, пов'язані з формуванням знань про комунікативні процеси загалом, рух інформації в комунікації; висвітлювати проблеми організації засобів мови (мовного коду) в різноманітних типах спілкування, у динамічних комунікативних ситуаціях; сформувати практичні навички безконфліктного спілкування під час дискусій, ділових розмов, переговорів тощо; навчити практичного аналізу комунікативних ситуацій.

Змістові модулі:

1. Комунікативна лінгвістика як наука й навчальна дисципліна.
2. Природа, компоненти й форми комунікації. Засоби мовного коду в комунікації.
3. Міжкультурна комунікація.
4. Аналіз комунікативних ситуацій.

ОК 12. Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі

Метою вивчення курсу є опанування питань виникнення та розвитку науки методики викладання філологічних дисциплін у вищих навчальних закладах, її зв'язок з іншими лінгвістичними, літературознавчими та педагогічними науками, формування обізнаного фахівця з питань підготовки, проведення та підбиття підсумків занять з блоку філологічних дисциплін, набуття студентами загальнокультурних, професіональних знань для забезпечення якісного викладання предмету у вищій школі та задля освідомлення студентами важливості знань з методики викладання дисциплін філологічного блоку.

Завдання курсу дисципліни це: поглиблення методичної на філологічної підготовки студентів-магістрантів першого року навчання, опанування студентами шляхами організації навчального процесу у ЗВО, методикою проведення занять з філологічних дисциплін, етапами підготовки до заняття, формами роботи з навчальним матеріалом, принципами розподілу студентської аудиторної та самостійної роботи.

Змістові модулі:

1. Методика викладання філологічних дисциплін як наука та навчальна дисципліна у ЗВО. Організація навчального процесу.
2. Новітні технології навчання. Методи навчання у ЗВО.
3. Значення дослідницької роботи у формуванні майбутніх фахівців. Значення самостійної роботи у навчально-виховному процесі.

OK 14. Поетика народної прози

Мета вивчення курсу: підвищення рівня теоретичних знань з усної народної творчості загалом та поетичної спадщини народу зокрема.

Завдання курсу: підвищення загального культурного рівня студентів; засвоєння основних відомостей про українську народну прозу як багатоаспектної, різножанрової системи; ознайомлення з поглядами відомих фольклористів на розвиток цих народних жанрів; осмислення взаємозв'язків та взаємовпливів навколишнього середовища, історії та світовідчуття українського народу; поглиблення знань про жанрові різновиди і характерні риси жанрів української народної прози.

Змістові модулі:

1. Відтворення історичних постатей у народній традиції.
2. Поетика неказкової прози.
3. Типи казок як відображення національної пракультури та її форм в останні століття.

Аркуш обліку змін

для здобувачів, що вступили в 2021 році

№	№ та зміст пункту, до якого вносяться зміни	Підстави внесення змін	Підпис гаранта ОП
1.	<p>IV. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання</p> <p>1.1. Таблиця 2 Перелік компонентів ОП Збільшити кількість кредитів за рахунок перенесення навчальної дисципліни «Поетика народної прози» (4 кредити) до вибіркових навчальних дисциплін.</p> <p>1.2. Науково-дослідну практику (ОК 16) замінити на Переддипломну практику</p>	<p>Положення про проведення практик здобувачів вищої освіти Маріупольського державного університету</p>	